

Jaarwerkplan Clean Energy Hubs

versie vastgesteld 14-01-2021

Dit jaarwerkplan is de invulling van de werkzaamheden die zijn beschreven in het programmaplan van mei 2019. De achterliggende doelstellingen zijn in dat document toegelicht.

Producten 2021

De producten die in 2021 gerealiseerd gaan worden zijn de producten die zijn afgesproken in het kader van de MIRT afspraken 2019 en 2020.

1E HELFT 2021

- onderzoek Pilot locaties CEH's in ontwikkeling
- opstellen landelijke strategie
- onderbrengen en eventueel verbeteren van de GIS applicatie locatiekeuzetool bij RWS
- ondersteuning en advies initiatieven
- governance en inhoudelijke voorbereiding businesscases/haalbaarheidsonderzoeken in afstemming met GVC en IenW en prov. partners
- Voortgangsrapportage voor het MIRT overleg in de zomer
- Verkenning eerste fase CEF call voor clean energy hubs
- Stage onderzoek naar procedures bij verschillende manieren van grondverwerving voor CEH's (via RWS)

2E HELFT 2021

- (laten) realiseren businesscases /haalbaarheidsonderzoeken en andere ondersteuning (toezegging MIRT afspraken 2020)
- Ondersteuning en advies initiatieven
- (laten) vaststellen strategie landelijke aanpak¹ /afwegingskader
- afspraken over legacy – hoe verder na 2021
- evt. overdracht

BELANGRIJKSTE WERKZAAMHEDEN

Om tot goede producten te komen zijn er verschillende acties nodig.

- Begeleiding van het onderzoek naar pilotlocaties om op basis daarvan tot een toolbox voor provincies welke instrumenten in gezet kunnen worden om de realisatie van Clean Energy Hubs vorm te geven, en op basis van de interviews te komen tot aanbevelingen voor een landelijke strategie.
- Gesprekken voeren met het rijk en andere stakeholders om de nationale ontwikkelingen te volgen, zoals rond de brandstofvisie, het klimaatakkoord, de goederenvervoer corridors, de waterstof tankstations, de RES-en, de nationale agenda laadinfrastructuur, Europese (subsidie)programma's en richtlijnen, de green deal zeevaart, binnenvaart en havens, en het Schone Luchtakkoord.

---

¹ Onder de strategie wordt verstaan een landelijke aanpak die provincies kunnen hanteren bij het lokaal of regionaal afwegen waar en waarom zij een Clean Energy Hub willen toelaten of stimuleren. (zie MIRT afspraken)

- Verkenning aanvullende middelen vanuit Europa voor pilots (o.a. de CEF call) of voor onderzoek, de verschillende partners bij elkaar te brengen en te initiëren dat hier gezamenlijk wordt opgetrokken indien er behoefte aan is.
- Voeren van verkennende gesprekken pilots en initiatiefnemers.
- Organiseren van (learning community) bijeenkomsten met de partners (provincies en havenbedrijf) waarin verschillende onderwerpen aan de orde zullen komen.
- Organiseren van een bijeenkomst met een breder stakeholderveld om wederzijds kennis uit te wisselen.
- Opzetten van een strategie landelijke aanpak voor en met provincies zodat zij passend bij hun situatie besluitvorming kunnen faciliteren.
- Vormgeven van een voorbeeld voor een businesscases voor pilots (in samenwerking met de GVC)
- Programmamanagement met begroting, verantwoording en voortgangsrapportage, financiën en intern overleg.

Toelichting

LEERLIJN

De kern van het programma wordt gevormd door **de learning community** van deelnemers vanuit de verschillende provincies, rijk en het havenbedrijf.

De learning community komt een aantal keer bijeen rondom relevante thema's. Voor 2021 zijn dit in elk geval laadinfrastructuur, CEF-call, AFID richtlijn, onderzoek naar pilotlocaties, businesscases en truckparkings. Telkens wordt er een programma gemaakt dat voor een deel bestaat uit inspiratie en het delen van ervaringen, en een deel om te komen tot de producten die zijn afgesproken. De onderwerpen die bij de bijeenkomsten zijn genoemd zijn indicatief en kunnen in de tijd wisselen.

In 2020 is er een grote bijeenkomst georganiseerd met ca 75 deelnemers met betrokkenheid bij de ontwikkeling van clean energy hubs. Het betrof zowel overheden als marktpartijen zoals brandstofleveranciers, bouwers van tankstations, verladers en vervoerders. De **bijeenkomst voor dit brede stakeholderveld** voorzag in een behoefte om de laatste ontwikkelingen op het terrein met elkaar te delen. Ook in 2021 willen we deze brede doelgroep weer betrekken bij onze learning community. Onderwerpen die mogelijk aanbod komen zijn de uitkomsten van het pilotonderzoek, de landelijke strategie en de uitrol van de ondersteuning bij de businesscases of verdere ondersteuning.

REALISATIELIJN

Vraaggestuurd wordt verschillende initiatiefnemers **ondersteuning geboden bij het realiseren van clean energy hubs**. Dit bestaat vooral uit het adviseren over het proces en het betrekken van de juiste stakeholders, maar ook het geven van voorlichting. Ook in 2019 en 2020 hebben veel van dit soort gesprekken plaatsgevonden. Op basis daarvan is een indicatieve lijst met initiatieven opgesteld, die steeds aan verandering onderhevig is door nieuwe marktontwikkelingen. De ondersteuning bij het realiseren van pilotlocaties vormt mede input voor het onderzoek naar de pilotlocaties. (zie hierna)

In 2020 is gestart met de voorbereiding voor het **onderzoek naar de pilotlocaties** en welke lering daaruit getrokken kan worden. Het doel is om op basis daarvan een toolbox op te stellen waarin verschillende instrumenten worden toegelicht, en te komen tot een landelijke strategie voor de aanleg van clean energy hubs. De verwachting is dat dit onderzoek de eerste helft van 2021 zal worden uitgevoerd, en dat de leden van de community als klankbord zullen fungeren.

BELEIDSLIJN

Het onderzoek naar de pilotlocaties vormt ook de basis voor de op te stellen **landelijke strategie**. Dit vormt het overkoepelende deel, waarover provinciale deelnemers aan het platform Clean Energy Hubs afspraken maken om hun beleidsinstrumenten (juridisch, financieel, communicatief) gezamenlijk in te zetten om de realisatie van een landelijk netwerk van Clean Energy Hubs te versnellen en te stimuleren. Daarnaast zullen provincies ook een deel zelf invulling geven aan hoe zij binnen hun provincie evt. verdergaande stimulering of versnelling willen vormgeven. Het doel is om eind van 2021 de landelijke strategie te laten bezegelen door alle partners in het MIRT overleg in het najaar.

De uitkomsten uit het onderzoek naar de pilotlocaties zullen voor een belangrijk deel ook een inhoudelijk kader bieden waarop de randvoorwaarden om te komen tot een **clean energy hub** wordt gevormd. De toezegging in het MIRT overleg in 2020 zal begin 2021 verder uitgewerkt moeten worden, onder welke voorwaarden de ondersteuning voor de **haalbaarheidsonderzoeken/businesscases** kan worden aangewend, en hoe de organisatie hiervan vorm gegeven zal worden. Betrokkenheid bij het onderzoek naar de pilotlocaties is geen voorwaarde of uitsluitingsgrond om in aanmerking te komen voor ondersteuning bij de businesscase. Het streven is om bij het midterm MIRT overleg voor de zomer afspraken vast te leggen, zodat in de tweede helft van 2021 businesscases kunnen worden uitgevoerd. De businesscases zijn bedoeld **voor provincies en overheden** om inzicht te krijgen in de voorwaarden om een clean energy hub te realiseren en welke elementen daarin een rol spelen. Ondernemers hebben vaak hun eigen businesscase, maar delen die niet altijd met overheden.

In 2020 is het onderzoek uitgevoerd naar de vervoerbewegingen en mogelijk geschikte locaties. Dit heeft geleid tot een **GIS-applicatie ondersteuning locatiekeuze** die door verschillende provincies ook in 2020 is ingezet en toegepast bij locatiekeuze of ondersteuning van initiatiefnemers. Momenteel wordt onderzoek of de applicatie blijvend beschikbaar en actueel gehouden kan worden, en kan worden ondergebracht bij Rijkswaterstaat.

Aan het eind van 2021 is de hoop en verwachting dat de belangrijkste werkzaamheden in het kader van het opstellen van de landelijke strategie zijn gerealiseerd. De belangrijkste producten en bevindingen zullen worden vastgelegd in de **legacy van de groep**. De legacy - nalatenschap van de learning community - zijn onder andere de strategie, de toolbox en de GIS-applicatie. De groep zal zichzelf te vraag moeten stellen of er nog behoefte is om in deze samenstelling verder te gaan, en hoe zij dit wil vormgeven, of dat zij haar taak als volbracht beschouwd. Het voorstel is om de landelijke strategie zowel voor te leggen aan het BO MIRT overleg voor de goederenvervoercorridors Oost en Zuid Oost als in het Inter Provinciaal Overleg (IPO). Vaststellen bij BO MIRT en IPO.

Teamleden en werkzaamheden

Theo Heinink, Provincie Gelderland – business development

- Verkennende gesprekken pilots en initiatiefnemers
- Diverse bijeenkomsten met pilotlocaties, stakeholders en overheden.
- Presentaties nationaal en internationaal over clean energy hubs
- Linking pin naar Goederenvervoer Corridors en MIRT
- Mede vormgeven businesscases

Esther Knabben, RHDHV – Programmaleider learning community

- Gesprekken met het rijk en andere stakeholders om de nationale ontwikkelingen te volgen, zoals rond de brandstofvisie, het klimaatakkoord, de waterstof tankstations, de RES-en, de nationale agenda laadinfrastructuur, Europese programma's en richtlijnen, de green deal zeevaart, binnenvaart en havens, en het Luchtakkoord.
- Organiseren en voorzitterschap van learning community bijeenkomsten waarin verschillende onderwerpen aan de orde zullen komen.
- Mede opzetten van een strategie landelijke aanpak voor en met provincies.
- Begeleiding onderzoek pilotlocaties en strategie.
- Vormgeven van de businesscases voor de pilots (ism GVC)
- Mede opstellen/ begeleiden legacy en strategie

Joost Roeterdink, Provincie Gelderland – Programmaleider

- Gesprekken met het rijk en andere stakeholders om de nationale ontwikkelingen te volgen, zoals rond de brandstofvisie, het klimaatakkoord, de waterstof tankstations, de RES-en, de nationale agenda laadinfrastructuur, Europese programma's en richtlijnen, de green deal zeevaart, binnenvaart en havens, en het Luchtakkoord.
- Begeleiding onderzoek pilotlocaties en strategie.
- Input leveren evaluatie Europese richtlijnen
- Voortgang bewaken en afstemming zoeken met de andere onderwerpen voor de goedervervoer corridors, o.a. de toekomstagenda corridorontwikkeling
- Verkenning aanvullende middelen vanuit Europa voor pilots (CEF call) of voor onderzoek.
- Mede opzetten van een strategie landelijke aanpak voor en met provincies.
- Vormgeven van de businesscases voor de pilots (ism GVC)
- Beleggen IPO contact met CEH

Veerle Smit, RHDHV – inhoudelijk programma-secretaris en communicatie

- Organiseren van periodieke bijeenkomsten met partners
- Communicatie en website

Sacha Scheffer, RWS

- Begeleiding borging ontwikkelde GIS applicatie in RWS omgeving.
- Verbinding met RWS op diverse aanpalende onderwerpen, waaronder laadinfrastructuur en (inter)nationale regelgeving en onderzoek.
- Contactpersoon voor oa. de AFID richtlijn.

Pons Verheul, Provincie Gelderland - Projectondersteuner

- Programmaondersteuning administratief en financieel.
- Voorbereiding vergaderingen
- Archivering
- Contactpersoon naar leden
- Begroting

Jelle Rieske, Rijkswaterstaat

- Ondersteuning natte kant ontwikkeling CEH's
- Ondersteuning bij het onderzoek naar de strategie

Stagiair

- Uitzoeken grondpositie studie bij realisatie.
- Algemene ondersteuning CEH

Uitbesteding aan adviesbureaus

- Onderzoek pilot locaties 28.750 Euro excl. BTW / 34.787,50 Euro incl. BTW. De uitvraag heeft in 2020 plaats gevonden. De opdracht zal lopen van januari tot eind mei 2021.
- Begeleiding van de CEF call is naar verwachting een fors bedrag. De eerste fase van verkenning voor een Europese studie wordt door de CEH groep ondersteund. Hiervoor is 50.000 gereserveerd. Daar kunnen we een bureau op zetten in de begeleiding van een aantal sessies met mogelijke consortiumpartners. Aan deze verkenning kunnen alle provincies deelnemen als zij dit wensen. Als er dan echt geschreven gaat worden aan een voorstel om in te dienen zullen de deelnemende partners hier zelf de financiering voor op tafel moeten leggen. De volgende fase dient door de partijen die daaraan willen deelnemen zelf onderling te worden geregeld.
- Begeleiding van verantwoord wegzetten van 500K is nog niet begroot. E.e.a. zal mede afhankelijk zijn van hoe dit vormgegeven wordt, en of de begeleiding hiervan bijvoorbeeld deels ook uit dat budget kan. Begin 2021 wordt hierover in overleg getreden met het ministerie.
- In hoeverre kan de begeleiding / opzet / selectie van haalbaarheidsonderzoek/businesscase ondersteuning worden betrokken bij (gecontracteerde partij van) GVC?

Bijlage 1 MIRT afspraken

De kern van de producten die geleverd worden wordt gevormd op basis van de afspraken die gemaakt zijn in het MIRT overleggen onder de titel: *de corridorpartijen spreken af*:

In 2018 is inhoudelijk afgesproken voor 2019:

- *Samen een strategie te ontwikkelen voor de transitie naar duurzame brandstoffen en andere energiedragers voor transport over weg en water binnen de goederenvervoercorridors en deze gezamenlijk uit te dragen.*
- *Een afgestemd netwerk van clean energy hubs, vulpunten voor duurzame brandstoffen en andere energiedragers voor het wegtransport en de binnenvaart te realiseren.*
- *Voor eind 2019 kansrijke locaties voor clean energy hubs in beeld te brengen in een totaaloverzicht op basis van inzicht in de vervoersbewegingen in de corridor van en naar (bovengemiddelde) knooppunten.*
- *Vooruitlopend op het totaaloverzicht vulpunten te realiseren op geschikte locaties waar zich nu kansen voordoen en die passen binnen de contouren van een transitiestrategie.*
- *Stimuleringsmaatregelen te treffen voor het gebruik van duurzame brandstoffen en andere energiedragers in het wegtransport en de binnenvaart.*
- *De strategie inzake transitie naar duurzame energiedragers op landelijke schaal te kunnen koppelen. Partijen buiten de goederenvervoercorridors kunnen zich bij dit project aansluiten tegen dezelfde (financiële) voorwaarden.*

In 2019 is afgesproken voor 2020

- *De partijen spreken af een strategie te ontwikkelen voor de transitie naar duurzame brandstoffen en andere energiedragers voor beroepsgoederenvervoer over weg en water, binnen en buiten de goederenvervoercorridors, en deze gezamenlijk uit te dragen.*
- *Onder de strategie wordt verstaan een landelijke aanpak die provincies kunnen hanteren bij het lokaal of regionaal afwegen waar en waarom zij een Clean Energy Hub willen toelaten of stimuleren.*
- *In de strategie wordt meegenomen de reeds in Europese context gemaakte afspraken om te komen tot duurzame tank- en bunkerstations, incl. tankstations voor waterstof en alternatieve (zonne-)brandstoffen en incl. laadinfrastructuur, voor zowel vervoer over water als wegen.*

In 2020 is afgesproken voor 2021

- *Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat stelt 500.000 beschikbaar voor haalbaarheidsonderzoeken voor het versnellen van de planvorming en realisatiefase van Clean Energy Hubs voor wegtransport en binnenvaart.*
- *Daarnaast dragen de provincies en het havenbedrijf Rotterdam conform de BO MIRT afspraak uit 2019 ook reeds bij in de financiering van het project Clean Energy Hubs in 2021. In 2021 bedraagt dit €25.000 voor de provincies Gelderland, Noord-*

Brabant, Zuid-Holland, Limburg en het havenbedrijf Rotterdam. De provincies Zeeland, Utrecht, Overijssel en Flevoland hebben ook toegezegd bij te dragen.

- *Partijen binnen de Clean Energy Hubs onderzoeken de mogelijkheid om een projectvoorstel te ontwikkelen dat aanspraak zou kunnen maken op financiering vanuit Europese middelen en te verkennen wat dit aan budget en capaciteit van de deelnemende partijen vraagt.*
- *Afgesproken wordt dat provinciale deelnemers aan het platform Clean Energy Hubs hun beleidsinstrumenten (juridisch, financieel, communicatief) gezamenlijk inzetten om de realisatie van een landelijk netwerk van Clean Energy Hubs te versnellen en te stimuleren.*